KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 36.805/1

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 22 maart 2004 door de Minister van Sociale Zaken verzocht hem, binnen een termijn van ten hoogste vijf werkdagen, van advies te dienen over een voorontwerp van wet "tot wijziging van het koninklijk besluit nr. 143 van 30 december 1982 tot vaststelling van de voorwaarden waaraan de laboratoria moeten voldoen voor de tegemoetkoming van de ziekteverzekering voor verstrekkingen van klinische biologie", heeft op 25 maart 2004 het volgende advies gegeven:

Volgens artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State moeten in de adviesaanvraag de redenen worden opgegeven tot staving van het spoedeisende karakter ervan.

In het onderhavige geval wordt het verzoek om spoedbehandeling gemotiveerd als volgt:

> "Het voorontwerp van wet tot wijziging van het koninklijk besluit nr. 143 van 30 december 1982 tot vaststelling van de voorwaarden waaraan de laboratoria moeten voldoen voor de tegemoetkoming van verstrekkingen van klinische biologie, is in essentie een uitvoering van het men reden omkleed advies dat de Europese Commissie op 17 (juli) 2002 tot België heeft gericht bij toepassing van artikel 226 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap wegens de voorwaarden waaraan laboratoria voor klinische biologie in België moeten voldoen. Het feit dat, in uitvoering van het met reden omkleed advies, het voorontwerp voorziet dat laboratoria zullen kunnen worden uitgebaat door personen die niet gemachtigd zijn om verstrekkingen van klinische biologie uit te voeren, impliceert dat het noodzakelijk is dat in het voorontwerp een aantal waarborgen in de wetgeving worden voorzien met betrekking tot het behoud van de nodige onafhankelijkheid en professionele vrijheid voor de personen die de verstrekkingen van klinische biologie uitvoeren, en dit in functie van de kwaliteitsgeneeskunde.
>
> Het gevolg dat diende te worden gegeven aan het met reden omkleed advies en het concept dat is opgenomen in het voorontwerp, met inbegrip van de hierboven vermelde elementen, maakte het voorwerp uit van diverse besprekingen met de Europese Commissie, teneinde duidelijkheid te verkrijgen over de vraag of er enig risico bestond dat de voorgestelde bepalingen nog strijdig zouden worden bevonden met de toepasselijke bepalingen van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap.
>
> De Europese Commissie verwacht dat België uiterlijk midden 2004 de hoger vermelde wettelijke regeling zal hebben aangepast.
>
> Aangezien de Europese Commissie bevoegd is om bij toepassing van artikel 226 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschappen deze zaak aanhangig te maken bij het Hof van Justitie, heeft deze aangelegenheid derhalve een spoedeisend karakter".

*

* *

Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, heeft de afdeling wetgeving zich moeten beperken tot het

onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de voorgeschreven vormvereisten is voldaan.

STREKKING VAN HET VOORONTWERP VAN WET

Het om advies voorgelegde voorontwerp van wet beoogt een aantal wijzigingen aan te brengen in het koninklijk besluit nr. 143 van 30 december 1982 tot vaststelling van de voorwaarden waaraan de laboratoria moeten voldoen voor de tegemoetkoming van de ziekteverzekering voor verstrekkingen van klinische biologie. De ontworpen wijzigingen houden in hoofdzaak rekening met het met redenen omklede advies van de Commissie van de Europese Gemeenschappen van 17 juli 2002 waarin wordt vermeld dat sommige onderdelen van het voornoemde koninklijk besluit nr. 143 van 30 december 1982 in strijd zijn met het EG-verdrag, meer in het bijzonder met het beginsel van de vrijheid van vestiging.

Het om advies voorgelegde ontwerp wijzigt de in het koninklijk besluit nr. 143 van 30 december 1982 opgenomen bepalingen die volgens de Commissie een inperking inhouden van het beginsel van de vrijheid van vestiging. Parallel met die wijzigingen bevat het ontwerp een aantal begeleidende maatregelen met het oog op het waarborgen van de kwaliteit van de betrokken verstrekkingen.

Om het risico te vermijden dat de wijzigingen een nefaste invloed zouden hebben op de kwaliteit van de verstrekkingen inzake klinische biologie, voorziet het ontwerp erin dat de uitbaters van het laboratorium, evenals de verstrekkers van klinische biologie, moeten zijn verbonden door een schriftelijke overeenkomst die dient te worden goedgekeurd door de bevoegde minister, na advies van de Commissie voor klinische biologie.

Ook worden er vier categorieën van mogelijke uitbaters van een klinisch laboratorium geschrapt, rekening houdende met onder meer de ontworpen wijziging van artikel 2 van het koninklijk besluit nr. 143 van 30 december 1982, en wordt aan alle uitbaters van laboratoria de verplichting opgelegd om aan de verstrekkers de middelen te verlenen die noodzakelijk zijn voor de kwaliteit en die aan de verstrekkers de vrije keuze

waarborgen. Het wordt de uitbaters tevens verboden om rechtstreeks of onrechtstreeks tussen te komen in de wijze waarop de verstrekkers hun verantwoordelijkheid opnemen.

Tot slot houden bepaalde wijzigingen van het koninklijk besluit nr. 143 van 30 december 1982 een actualisering in van de terminologie en wordt een einde gemaakt aan sommige machtigingen waarvan de Koning tot op heden nog geen gebruik heeft gemaakt.

ONDERZOEK VAN DE TEKST [1]

Artikel 5

1. In het ontworpen artikel 3, § 3, vierde lid, van het koninklijk besluit nr. 143 van 30 december 1982 (artikel 5, 8°, van het ontwerp) wordt, voor de goedkeuring van de betrokken overeenkomst, gerefereerd aan "de adviesprocedure die de Koning heeft bepaald voor de erkenning van het laboratorium voor klinische biologie, bij uitvoering van dit besluit en artikel 63 van voornoemde gecoördineerde wet van 14 juli 1994". Naar het zeggen van de gemachtigde van de regering zou ter zake de procedure worden beoogd die wordt beschreven in de artikelen 41 tot 46 van het koninklijk besluit van 3 december 1999 betreffende de erkenning van de laboratoria voor klinische biologie door de minister tot wiens bevoegdheid de Volksgezondheid behoort [2].

In het ontworpen artikel 3, § 3, zesde lid, van het koninklijk besluit nr. 143 van 30 december 1982 (artikel 5, 8°, van het ontwerp) wordt de Koning de bevoegdheid

---

[1] Het onderzoek heeft uitsluitend betrekking op de tekst van de ontworpen wet. Dat belet niet dat de Raad van State, afdeling wetgeving, er de stellers attent op maakt dat het indieningsbesluit grondig moet worden herzien. Zo dient in de aanhef van het indieningsbesluit enkel de voordragende minister te worden vermeld en moet de opdracht tot het indienen van het ontwerp van wet bij de Kamer van volksvertegenwoordigers in het bepalend gedeelte van het indieningsbesluit worden geïntegreerd.

[2] De stellers van het ontwerp doen er goed aan om er zich door middel van een bijkomend onderzoek van te vergewissen of de procedureregels die zijn vervat in de artikelen 41 tot 46 van het koninklijk besluit van 3 december 1999 zich in de praktijk wel degelijk lenen tot een toepassing op de procedure van goedkeuring van de beoogde overeenkomst. Binnen de hem toegemeten korte termijn om zijn advies uit te brengen, is de Raad van State, afdeling wetgeving, enkel op grond van een rudimentair onderzoek tot de conclusie gekomen dat ter zake twijfels kunnen rijzen.

verleend om "nadere regelen" te bepalen "met betrekking tot de procedure van de in deze paragraaf bedoelde goedkeuring". Zoals door de gemachtigde van de regering is bevestigd, wil deze laatste delegatiebepaling het de Koning mogelijk maken om af te wijken van de procedure die wordt vermeld in het koninklijk besluit van 3 december 1999, en zulks om redenen die verband houden met het streven naar een meer soepele en snellere werkwijze.

Er moet vooreerst worden opgemerkt dat de mogelijkheid tot afwijking van de procedureregels van het koninklijk besluit van 3 december 1999 niet blijkt uit de tekst van het ontworpen artikel 3, § 3, zesde lid [(3)]. Daarenboven zou in die bepaling melding moeten worden gemaakt van de criteria op grond waarvan of de categorieën van gevallen waarin de Koning kan afwijken van de procedureregels van het voornoemde koninklijk besluit. Enkel op die wijze zou de betrokken delegatiebepaling toelaatbaar kunnen zijn. Hoe dan ook dienen de stellers van het ontwerp zich erover te bezinnen of de rechtszekerheid ermee is gediend om in eenzelfde normatieve tekst uit te gaan van de toepassing van al bestaande procedureregels (die van de artikelen 41 tot 46 van het koninklijk besluit van 3 december 1999) en tegelijk aan de Koning de bevoegdheid te verlenen om van die regels af te wijken.

2. Het ontworpen artikel 3, § 5, van het koninklijk besluit nr. 143 van 30 december 1982 (artikel 5, 8°, van het ontwerp) bepaalt dat verstrekkers voor de uitoefening van hun beroepsactiviteit onderling associaties kunnen aangaan of vennootschappen kunnen oprichten "overeenkomstig de door de Koning te bepalen voorwaarden en regelen".

Naar het zeggen van de gemachtigde van de regering zou aan deze bepaling niet de bedoeling ten grondslag liggen de Koning toe te laten om af te wijken van de regels met betrekking tot de oprichting van verenigingen zonder winstgevend oogmerk of van handelsvennootschappen. De betrokken delegatiebepaling zou er integendeel op neerkomen dat de Koning kan afwijken van de in het ontworpen artikel 3, § 3, vermelde

---

[(3)]In de tekst van het ontwerp wordt evenmin melding gemaakt van het bestaan van een beroepsprocedure zoals de memorie van toelichting nochtans laat uitschijnen. Indien het effectief de bedoeling is om met betrekking tot de in het ontworpen artikel 3, § 3, beoogde aangelegenheid in een beroepsmogelijkheid te voorzien, dient de tekst van het ontwerp op dat punt te worden geëxpliciteerd.

verplichting inzake het sluiten van de overeenkomst. De Koning zou kunnen bepalen dat geen overeenkomst moet worden gesloten ingeval bijvoorbeeld de door de verstrekkers opgerichte rechtspersoon instaat voor zowel het verstrekken van klinische biologie als de uitbating van laboratoria voor klinische biologie. De in te ruime bewoordingen geformuleerde delegatiebepaling van het ontworpen artikel 3, § 5, moet in die zin nader worden afgebakend.

Artikel 6

In het ontworpen artikel 4 van het koninklijk besluit nr. 143 van 30 december 1982 wordt gesteld dat, "overeenkomstig de voorwaarden en regelen die door de Koning worden bepaald", de laboratoria voor klinische biologie die niet worden uitgebaat door een rechtspersoon die een ziekenhuis uitbaat, "mutatis mutandis" onderworpen zijn aan dezelfde regelen "bedoeld in en genomen (ter) uitvoering van de artikelen 80 tot en met 86 van de wet op de ziekenhuizen, gecoördineerd op 7 augustus 1987".

Uit de memorie van toelichting lijkt te moeten worden afgeleid dat "de voorwaarden en de regelen" die de Koning blijkens het ontworpen artikel 4 kan bepalen, inhouden dat Hij kan afwijken van de in dezelfde bepaling vermelde artikelen 80 tot 86 van de gecoördineerde wet op de ziekenhuizen. Indien dat effectief de bedoeling is, dienen gelijkaardige opmerkingen te worden gemaakt als die welke zijn gemaakt onder 1 bij artikel 5 van het ontwerp.

Artikel 9

Krachtens het ontworpen artikel 8, § 3, eerste lid, van het koninklijk besluit nr. 143 van 30 december 1982 hebben de betrokken processen-verbaal bewijskracht tot het tegendeel is bewezen.

Het Arbitragehof heeft erop gewezen dat zulk een regel een uitzondering vormt op de algemene regel dat een proces-verbaal geldt als een loutere inlichting en derhalve ook op de regel van de vrije bewijslevering in strafzaken, waarbij de rechter,

naar eigen overtuiging, de bewijswaarde beoordeelt van een bepaald element, zodat het verschil in behandeling dat eruit voortvloeit op een redelijke verantwoording dient te berusten en het de rechten van de beklaagde niet op een onevenredige wijze mag beperken [(4)].

Het verdient aanbeveling om in de memorie van toelichting een verantwoording op te nemen voor het toekennen van een bijzondere bewijswaarde aan de processen-verbaal, bedoeld in het ontworpen artikel 8, § 3, eerste lid.

Artikel 11

Luidens artikel 11 van het ontwerp treedt de ontworpen regeling in werking op een door de Koning te bepalen datum "en uiterlijk de eerste dag van de zesde maand die volgt op de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad". Deze regeling van inwerkingtreding is niet in overeenstemming met hetgeen in de motivering van het spoedeisende karakter van de adviesaanvraag wordt vermeld en waarin er op wordt gewezen dat "de Europese Commissie verwacht dat België uiterlijk midden 2004 de hoger vermelde wettelijke regeling zal hebben aangepast".

[(4)] Arbitragehof, nr. 40/2000, 6 april 2000, B.14.1; Arbitragehof, nr. 16/2001, 14 februari 2001, B.12.1.

De kamer was samengesteld uit

de Heren	M. VAN DAMME,	kamervoorzitter,
	J. BAERT, J. SMETS,	staatsraden,
	A. SPRUYT,	assessor van de afdeling wetgeving,
Mevrouw	A. BECKERS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. L. VAN CALENBERGH, auditeur.

DE GRIFFIER, DE VOORZITTER,

A. BECKERS M. VAN DAMME

ROYAUME DE BELGIQUE

AVIS 36.805/1

DE LA SECTION DE LÉGISLATION
DU CONSEIL D'ÉTAT

Le CONSEIL D'ÉTAT, section de législation, première chambre, saisi par le Ministre des Affaires sociales, le 22 mars 2004, d'une demande d'avis, dans un délai de cinq jours ouvrables, sur un avant-projet de loi "modifiant l'arrêté royal n° 143 du 30 décembre 1982 fixant les conditions auxquelles les laboratoires doivent répondre en vue de l'intervention de l'assurance maladie pour les prestations de biologie clinique", a donné le 25 mars 2004 l'avis suivant:

Conformément à l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 2°, des lois coordonnées sur le Conseil d'État, la demande d'avis doit indiquer les motifs qui en justifient le caractère urgent.

En l'occurrence, l'urgence est motivée comme suit:

"Het voorontwerp van wet tot wijziging van het koninklijk besluit nr. 143 van 30 december 1982 tot vaststelling van de voorwaarden waaraan de laboratoria moeten voldoen voor de tegemoetkoming van verstrekkingen van klinische biologie, is in essentie een uitvoering van het men reden omkleed advies dat de Europese Commissie op 17 (juli) 2002 tot België heeft gericht bij toepassing van artikel 226 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap wegens de voorwaarden waaraan laboratoria voor klinische biologie in België moeten voldoen. Het feit dat, in uitvoering van het met reden omkleed advies, het voorontwerp voorziet dat laboratoria zullen kunnen worden uitgebaat door personen die niet gemachtigd zijn om verstrekkingen van klinische biologie uit te voeren, impliceert dat het noodzakelijk is dat in het voorontwerp een aantal waarborgen in de wetgeving worden voorzien met betrekking tot het behoud van de nodige onafhankelijkheid en professionele vrijheid voor de personen die de verstrekkingen van klinische biologie uitvoeren, en dit in functie van de kwaliteitsgeneeskunde.

Het gevolg dat diende te worden gegeven aan het met reden omkleed advies en het concept dat is opgenomen in het voorontwerp, met inbegrip van de hierboven vermelde elementen, maakte het voorwerp uit van diverse besprekingen met de Europese Commissie, teneinde duidelijkheid te verkrijgen over de vraag of er enig risico bestond dat de voorgestelde bepalingen nog strijdig zouden worden bevonden met de toepasselijke bepalingen van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap.

De Europese Commissie verwacht dat België uiterlijk midden 2004 de hoger vermelde wettelijke regeling zal hebben aangepast.

Aangezien de Europese Commissie bevoegd is om bij toepassing van artikel 226 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschappen deze zaak aanhangig te maken bij het Hof van Justitie, heeft deze aangelegenheid derhalve een spoedeisend karakter".

*

* *

En application de l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois coordonnées sur le Conseil d'État, la section de législation a dû se limiter à l'examen de la compétence de l'auteur de l'acte, du fondement juridique ainsi qu'à l'accomplissement des formalités prescrites.

PORTÉE DE L'AVANT-PROJET DE LOI

L'avant-projet de loi soumis pour avis vise à apporter certaines modifications à l'arrêté royal n° 143 du 30 décembre 1982 fixant les conditions auxquelles les laboratoires doivent répondre en vue de l'intervention de l'assurance maladie pour les prestations de biologie clinique. Les modifications en projet tiennent principalement compte de l'avis motivé de la Commission des Communautés européennes du 17 juillet 2002 qui mentionne que certains éléments de l'arrêté royal n° 143 précité du 30 décembre 1982 sont en contradiction avec le Traité CE, en particulier avec le principe de la liberté d'établissement.

Le projet soumis pour avis modifie les dispositions de l'arrêté royal n° 143 du 30 décembre 1982 qui, selon la Commission, comportent une restriction au principe de la liberté d'établissement. Parallèlement à ces modifications, le projet contient un certain nombre de mesures d'accompagnement visant à garantir la qualité des prestations en question.

Afin d'éviter que les modifications aient un effet néfaste sur la qualité des prestations en matière de biologie clinique, le projet prévoit l'obligation pour les exploitants du laboratoire et pour les dispensateurs de biologie clinique d'être liés par une convention écrite qui doit être approuvée par le ministre compétent après l'avis de la Commission de biologie clinique.

En outre, quatre catégories d'exploitants potentiels de laboratoire clinique sont supprimées, compte tenu, notamment, de la modification en projet de l'article 2 de l'arrêté royal n° 143 du 30 décembre 1982, et tous les exploitants de laboratoires se voient contraints de donner aux dispensateurs les moyens dont ils ont besoin pour garantir la qualité et de leur assurer le libre choix. Il est par ailleurs interdit aux exploitants d'intervenir directement ou indirectement dans la façon dont les dispensateurs assument leurs responsabilités.

Enfin, certaines modifications de l'arrêté royal n° 143 du 30 décembre 1982 tendent à actualiser la terminologie et mettent fin à certaines habilitations dont le Roi n'a pas encore fait usage jusqu'à présent.

EXAMEN DU TEXTE [5]

Article 5

1. Dans l'article 3, § 3, alinéa 4, en projet, de l'arrêté royal n° 143 du 30 décembre 1982 (article 5, 8°, du projet), il est fait référence, pour l'approbation de la convention concernée, à "la procédure d'avis, déterminée par le Roi pour l'agrément du laboratoire de biologie clinique en application du présent arrêté royal et de l'article 63 de la loi coordonnée précitée du 14 juillet 1994". Selon le délégué du gouvernement, il s'agirait en l'espèce de la procédure décrite aux articles 41 à 46 de l'arrêté royal du 3 décembre 1999 relatif à l'agrément des laboratoires de biologie clinique par le Ministre qui a la Santé publique dans ses attributions [6].

---

(5) L'examen porte exclusivement sur le texte de la loi en projet. Il n'empêche que le Conseil d'État, section de législation, attire l'attention des auteurs sur la nécessité de revoir fondamentalement l'arrêté de présentation. Ainsi, dans le préambule de l'arrêté de présentation, il ne faut mentionner que le ministre proposant, et la mission consistant à déposer le projet de loi à la Chambre des représentants doit figurer dans le dispositif de l'arrêté de présentation.

(6) Les auteurs du projet seraient bien avisés de s'assurer par un examen complémentaire que, dans la pratique, les règles de procédure prévues aux articles 41 à 46 de l'arrêté royal du 3 décembre 1999 se prêtent effectivement à une application à la procédure d'approbation de la convention visée. Dans le bref délai qui lui est imparti pour donner son avis, le Conseil d'État, section de législation, a pu seulement conclure, à la lumière d'un examen sommaire, que des doutes peuvent apparaître sur ce point.

L'article 3, § 3, alinéa 6, de l'arrêté royal n° 143 du 30 décembre 1982 (article 5, 8°, du projet) habilite le Roi à déterminer des "règles plus précises quant à la procédure de l'approbation visée au présent paragraphe". Comme l'a confirmé le délégué du gouvernement, cette habilitation entend permettre au Roi de déroger à la procédure prévue par l'arrêté royal du 3 décembre 1999, et ce afin d'obtenir un fonctionnement plus souple et plus rapide.

Il convient tout d'abord de relever que la possibilité de déroger aux règles de procédure de l'arrêté royal du 3 décembre 1999 ne ressort pas du texte de l'article 3, § 3, alinéa 6, en projet [(7)]. En outre, cette disposition devrait indiquer les critères sur la base desquels le Roi peut déroger aux règles de procédure de l'arrêté royal susvisé ou les catégories de cas dans lesquels Il peut procéder de la sorte. Ainsi seulement l'habilitation concernée saurait être admise. Quoi qu'il en soit, les auteurs du projet devront se demander si la sécurité juridique est assurée lorsqu'un même texte normatif se fonde sur l'application de règles de procédure déjà existantes (celles des articles 41 à 46 de l'arrêté royal du 3 décembre 1999) tout en habilitant le Roi à déroger à ces règles.

2. L'article 3, § 5, en projet, de l'arrêté royal n° 143 du 30 décembre 1982 (article 5, 8°, du projet) dispose que, pour l'exercice de leur activité professionnelle, les dispensateurs peuvent former des associations entre eux ou constituer des sociétés "conformément aux conditions et règles à déterminer par le Roi".

Selon le délégué du gouvernement, l'intention de cette disposition n'est pas de permettre au Roi de déroger aux règles relatives à la création d'associations sans but lucratif ou de sociétés commerciales. La délégation concernée impliquerait, au contraire, que le Roi peut déroger à l'obligation de conclure une convention, visée à l'article 3, § 3, en projet. Le Roi pourrait prévoir qu'aucune convention ne doit être conclue lorsque, par exemple, la personne morale constituée par les dispensateurs assure tant des prestations de biologie clinique que l'exploitation de laboratoires de biologie clinique. La délégation, formulée en des termes trop généraux à l'article 3, § 5, en projet, doit être précisée en ce sens.

---

(7) Le texte du projet ne fait pas davantage état de l'existence d'une procédure d'appel comme le laisse néanmoins paraître l'exposé des motifs. Si l'intention est effectivement de prévoir une possibilité d'appel en ce qui concerne la matière visée à l'article 3, § 3, en projet, le texte du projet devra être précisé sur ce point.

Article 6

L'article 4, en projet, de l'arrêté royal n° 143 du 30 décembre 1982 dispose que, "conformément aux conditions et aux règles déterminées par le Roi", les laboratoires en biologie clinique qui ne sont pas exploités par une personne morale exploitant un hôpital, sont "mutatis mutandis", soumis aux mêmes règles que celles "visées à et prises en exécution des articles 80 à 86 inclus de la loi sur les hôpitaux, coordonnée le 7 août 1987".

Il semble devoir être inféré de l'exposé des motifs que les "conditions et (les) règles" que le Roi peut déterminer selon l'article 4 en projet impliquent qu'Il peut déroger aux articles 80 à 86 de la loi coordonnée sur les hôpitaux, visés dans la même disposition. Si telle est effectivement l'intention des auteurs, il y a lieu de formuler des observations analogues à celles qui ont été émises au point 1 concernant l'article 5 du projet.

Article 9

En vertu de l'article 8, § 3, alinéa 1er, en projet, de l'arrêté royal n° 143 du 30 décembre 1982, les procès-verbaux concernés font foi jusqu'à preuve du contraire.

La Cour d'arbitrage a indiqué qu'une telle règle fait exception à la règle générale selon laquelle un procès-verbal vaut en tant que simple renseignement et, partant, au régime de la libre administration de la preuve en matière répressive, selon lequel le juge apprécie, en fonction de sa propre conviction, la valeur probante d'un élément déterminé, de sorte que la différence de traitement qui résulte de cette exception doit être raisonnablement justifiée et ne peut restreindre les droits du prévenu de manière disproportionnée (8).

Il est recommandé de justifier, dans l'exposé des motifs, l'attribution d'une valeur probante particulière aux procès-verbaux visés à l'article 8, § 3, alinéa 1er, en projet.

(8) Cour d'arbitrage, n° 40/2000, 6 avril 2000, B.14.1; Cour d'arbitrage, n° 16/2001, 14 février 2001, B.12.1.

Article 11

Selon l'article 11 du projet, la réglementation en projet entre en vigueur à une date à fixer par le Roi, "et au plus tard le premier jour du sixième mois qui suit sa publication au Moniteur belge". Cette disposition fixant l'entrée en vigueur n'est pas conforme à ce qui est énoncé dans la motivation du caractère urgent de la demande d'avis, laquelle précise: "de Europese Commissie verwacht dat België uiterlijk midden 2004 de hoger vermelde wettelijke regeling zal hebben aangepast".

La chambre était composée de

Messieurs	M. VAN DAMME,	président de chambre,
	J. BAERT, J. SMETS,	conseillers d'État,
	A. SPRUYT,	assesseur de la section de législation,
Madame	A. BECKERS,	greffier.

Le rapport a été présenté par M. L. VAN CALENBERGH, auditeur.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. M. VAN DAMME.

LE GREFFIER, LE PRÉSIDENT,

A. BECKERS M. VAN DAMME